

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Povzetek mnenja Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o predlogu uredbe o agenciji eu-LISA

(Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleščini, francoščini in nemščini na spletišču evropskega nadzornika za varstvo podatkov (v nadaljnjem besedilu: ENVP) www.edps.europa.eu)

(2017/C 386/06)

Evropski agenciji, odgovorni za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (v nadaljnjem besedilu: eu-LISA), je bilo od njene ustanovitve leta 2011 postopno zaupano operativno upravljanje schengenskega informacijskega sistema, vizumskega informacijskega sistema in zbirke Eurodac. Po štirih letih delovanja je Komisija izvedla celovito presojo o agenciji. Kot rezultat tega je bil 29. junija 2017 predstavljen predlog uredbe o Evropski agenciji za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice.

Cilj navedenega predloga je predvsem agenciji eu-LISA poveriti naloge za: (i) operativno upravljanje zdajšnjih in prihodnjih obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice, (ii) razvijanje nekaterih vidikov interoperabilnosti teh sistemov, (iii) izvajanje raziskovalnih dejavnosti in pilotnih projektov ter (iv) razvijanje in upravljanje skupnega informacijskega sistema za skupino držav članic, ki bi se povsem prostovoljno odločile centralizirano rešitev pri izvajanju tehničnih vidikov zakonodaje EU o decentraliziranih sistemih s področja svobode, varnosti in pravice, ta informacijski sistem bi tudi gostila.

Predlog uredbe o agenciji eu-LISA je del širšega procesa za nadgradnjo upravljanja zunanjih meja in notranje varnosti v Evropski uniji, pri čemer bi se lahko odzivala na posebne varnostne izzive. Trenutno potekajo pogajanja z Evropskim parlamentom in Svetom o več zakonodajnih predlogih o obsežnih informacijskih sistemih (sistem vstopa/izstopa, Eurodac, evropski sistem za potovalne informacije in odobritve, schengenski informacijski sistem in evropski informacijski sistem kazenskih evidenc o državljanih tretjih držav). Z navedenimi zakonodajnimi predlogi se agenciji eu-LISA poverja operativno upravljanje zgoraj omenjenih obsežnih informacijskih sistemov.

ENVP, tudi kot nadzorni organ agencije eu-LISA, priporoča, da se predlog uredbe o agenciji eu-LISA dopolni z izčrpno oceno učinka o pravici do zasebnosti in pravici do varstva podatkov iz Listine EU o temeljnih pravicah.

ENVP tudi opozarja, da trenutno ni pravnega okvira za interoperabilnost obsežnih informacijskih sistemov EU. Tako bi lahko agencija eu-LISA izvedbene ukrepe pripravila le, če bo sprejet tak pravni okvir.

Ne nazadnje ima ENVP pomisleke o tem, ali bi agencija eu-LISA lahko razvila in gostila skupno centralizirano rešitev za obsežne informacijske sisteme, ki so načeloma decentralizirani. Arhitektura posameznega obsežnega informacijskega sistema EU je jasno opredeljena v zadevni pravni podlagi in je ni mogoče spremeniti s sporazumom o dodelitvi pooblastil med agencijo eu-LISA in skupino držav članic. Kakršna koli sprememba systemske arhitekture je mogoča le s spremembo zadevne zakonodajne podlage, pri čemer se najprej opravijo ocena učinka in študije izvedljivosti.

1. UVOD IN OZADJE

1. Evropska agencija, odgovorna za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (v nadaljnjem besedilu: agencija eu-LISA), je bila ustanovljena z Uredbo (EU) št. 1077/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Uredba prenaša na agencijo eu-LISA operativno upravljanje, in sicer na centralni ravni, druge generacije schengenskega informacijskega sistema (v nadaljnjem besedilu: SIS II) ⁽²⁾ in vizumskega informacijskega sistema (v nadaljnjem besedilu: VIS) ⁽³⁾. Uredba (EU) št. 1077/2011 je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, s katero je bilo na agencijo eu-LISA dodatno preneseno upravljanje sistema Eurodac.
2. Komisija je leta 2016 izvedla presojo ⁽⁵⁾ o agenciji eu-LISA, tj. štiri leta po začetku delovanja agencije. Kot rezultat je bila ugotovljena potreba po izboljšanju uspešnosti in učinkovitosti delovanja agencije. V tem smislu je Komisija 29. junija 2017 izdala predlog uredbe o Evropski agenciji za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice ⁽⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu: predlog uredbe o agenciji eu-LISA).
3. Poleg tega je Komisija leta 2016 začela širšo študijo, kako narediti upravljanje in uporabo podatkov, in sicer za upravljanje meja in varnostne namene, uspešnejša in učinkovitejša. Kot rezultat tega je Komisija sprejela sporočilo o trdnejših in pametnejših informacijskih sistemih za meje in varnost ⁽⁷⁾, končno poročilo strokovne skupine na visoki ravni za informacijske sisteme in interoperabilnost ⁽⁸⁾ in Sedmo poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije ⁽⁹⁾ s predlogi o novih nalogah in zato novem pooblastilu za agencijo eu-LISA.
4. Pred objavo predloga uredbe o agenciji eu-LISA je bilo izvedeno neformalno posvetovanje z ENVP, ki je Komisiji podal neformalne pripombe, ta pa jih je upoštevala le delno.
5. Cilj predloga uredbe o agenciji eu-LISA je razširiti pooblastilo agencije z:
 - omogočanjem operativnega upravljanja zdajšnjih in prihodnjih obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice,
 - zagotavljanjem kakovosti podatkov za vse obsežne informacijske sisteme, ki jih upravlja agencija eu-LISA,
 - razvijanjem potrebnih ukrepov za omogočanje interoperabilnosti sistemov,
 - izvajanjem raziskovalnih dejavnosti za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov,
 - izvajanjem pilotnih projektov, potrjevanja konceptov in dejavnosti preizkušanja,

⁽¹⁾ UL L 286, 1.11.2011, str. 1–17.

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 1987/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi druge generacije schengenskega informacijskega sistema (SIS II) (UL L 381, 28.12.2006, str. 4) in Sklep Sveta 2007/533/PNZ z dne 12. junija 2007 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi druge generacije schengenskega informacijskega sistema (SIS II) (UL L 205, 7.8.2007, str. 63).

⁽³⁾ Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) (UL L 218, 13.8.2008, str. 60).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Euro-pol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (UL L 180, 29.6.2013, str. 1).

⁽⁵⁾ Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o delovanju Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA), COM(2017) 346, 29.6.2017.

⁽⁶⁾ Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Evropski agenciji za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice, o spremembi Uredbe (ES) št. 1987/2006 in Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1077/2011, COM(2017) 352 final, 29.6.2017.

⁽⁷⁾ COM(2016) 205 final, 6.4.2016.

⁽⁸⁾ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=32600&no=1>

⁽⁹⁾ COM(2017) 261 final, 16.5.2017.

- zagotavljanjem podpore in svetovanjem državam članicam in Komisiji o povezavi nacionalnih sistemov s centralnim sistemom,
 - razvijanjem in upravljanjem skupnega informacijskega sistema za skupino držav članic, ki bi se povsem prostovoljno odločile za centralizirano rešitev pri izvajanju tehničnih vidikov zakonodaje EU o decentraliziranih sistemih s področja svobode, varnosti in pravice, ta informacijski sistem bi tudi gostila.
6. ENVP bo najprej obravnaval ključna priporočila v zvezi s predlogom uredbe o agenciji eu-LISA. Ta ključna priporočila se nanašajo na glavne zadeve, ki jih je ENVP ugotovil in se morajo v vsakem primeru obravnavati v zakonodajnem postopku. Dodatna priporočila so točke, ki jih je ENVP določil z vidika potrebe po podrobnejši pojasnitvi, dodatnih informacijah ali manjših spremembah. To ločevanje naj bi zakonodajalcu pomagalo, da prednostno obravnava glavne zadeve, obrazložene v tem mnenju.

4. SKLEPNA UGOTOVITEV

23. ENVP po skrbni proučitvi predloga uredbe o agenciji eu-LISA daje naslednja priporočila:

- izvede ali omogoči naj se izčrpna ocena učinka, da se olajša proučevanje učinka predloga uredbe o agenciji eu-LISA na temeljne pravice, zlasti z vidika koncentracije vseh obsežnih informacijskih sistemov EU v okviru ene agencije in ob upoštevanju širšega pravnega okvira, vključno s še potekajočimi zakonodajnimi predlogi v zvezi z obsežnimi informacijskimi sistemi,
- iz predloga uredbe o agenciji eu-LISA naj se črta zdajšnje sklicevanje v povezavi z interoperabilnostjo,
- črta naj se določba, ki omogoča spremembo arhitekture sistema na podlagi sporazuma o dodelitvi pooblastil med agencijo eu-LISA in skupino držav članic.

24. Poleg zgoraj navedenih poglobitnih pomanjkljivosti se priporočila ENVP v tem mnenju nanašajo na naslednje vidike predloga uredbe o agenciji eu-LISA:

- na statistične podatke, ki jih ustvarja sistem,
- na notranje spremljanje,
- na obvladovanje tveganja za informacijsko varnost,
- na vlogi ENVP in uradne osebe za varstvo podatkov.

25. ENVP je še naprej na voljo za nadaljnje nasvete o predlogu uredbe o agenciji eu-LISA, tudi v povezavi z vsemi delegiranimi ali izvedbenimi akti, ki so bili sprejeti na podlagi predlagane uredbe in lahko vplivajo na obdelavo osebnih podatkov.

V Bruslju, 9. oktobra 2017

Giovanni BUTTARELLI

Evropski nadzornik za varstvo podatkov
